

- оцінювання впливу екологічних ризиків на процеси генерування майбутніх грошових потоків підприємства;
- критерії відбору вигідних екологічних проєктів;
- інструменти і механізми легалізації грошових потоків на енергоринку;
- оцінювання впливу витрат, пов'язаних з ненадійністю поставок енергоресурсів для споживачів, на динаміку капіталу клієнта.

В Україні стратегічна концепція екологізації національної економіки є ключем до інтеграції у європейський та світовий економічний простір, а її впровадження повинно бути органічною складовою соціальної відповідальності бізнесу. Прикладом процесу впровадження систем екостандартів на рівні менеджменту виступають такі компанії як: Тойота, яка здійснює свою виробничу діяльність у суворій відповідності до законодавства України в сфері екології та природокористування, а також з власної екологічної політикою та екологічної хартією Тойота. Кожен співробітник в офісі або на виробництві прагне дбайливо ставитися до природних ресурсів, а саме економити електроенергію і воду, раціонально витрачати папір, намагаючись переважно використовувати електронні багаторазові носії. На всіх етапах, починаючи з розробки концепції та проєктування, і закінчуючи експлуатацією та утилізацією автомобіля, що втратив споживчі властивості, відбувається взаємодія автомобіля з навколишнім середовищем [2].

ВР України ухвалила в першому читанні урядовий законопроект № 11260 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сплати екологічного податку за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів». Відповідно до законопроекту, базова ставка збору для легкових автомобілів становитиме 5,5 тис. грн. для вантажовиків, автобусів та спеціальної техніки – 38 тис. грн. Остаточна сума утилізаційного збору залежить від спеціального коефіцієнта [3], а вітчизняним автовиробникам з повним циклом виробництва («Укравто» і «Богдан»), дозволено проводити утилізацію самостійно.

Про важливість євроінтеграційних процесів для розвитку енергоринку кожної країни і розширення інноваційної діяльності свідчить той факт, що 1 лютого 2011 року Україна офіційно приєдналася до Договору про заснування Енергетичного співтовариства 39 країн (27 членів ЄС та 12 держав поза ним). Суть цього об'єднання полягає у створенні спільного європейського енергоринку через упровадження в національне законодавство єдиних «правил гри» – директив та регламентів ЄС, а завдяки імплементації європейських норм Україна могла б значно зміцнити власну енергетичну безпеку, запровадити вищі технічні стандарти й правила, посилити конкуренцію на внутрішньому ринку, привабити серйозних інвесторів [4]. Партнерство зі спільної розробки автомобілів на паливних елементах до 2017 року служить сигналом про відновлення інтересу до водневих автомобілів. Зокрема, компанії Ford, Renault-Nissan Daimler у 2013р. оголосили про намір спільно розробляти технології, які до 2017 року зроблять автомобілі на паливних елементах «доступними для широкого сегмента ринку» [5].

Література:

1. http://ua-energy.org/upload/files/NECU_Comments%20to%20Energy%20Strategy.pdf
2. http://www.toyota.vn.ua/o_kompanii_toyota/filosofiya_toyota/; 3. <http://racurs.ua/news/2820>
3. http://ua-energy.org/upload/files/NECU_Comments%20to%20Energy%20Strategy.pdf
4. <http://smi.liga.net/articles/2012-02-14/4287803->
Топливные элементы для автомобилей объединили Ford, Daimler и Nissan
5. http://md.cnews.ru/tech/transport/news/line/index_science.shtml?2013/01/30/517694

Полюянов В. П.
доктор экономических наук, профессор, заведующий
кафедрой экономики и финансов
Полюянова Е. И.
кандидат экономических наук, доцент, доцент
кафедры экономики и финансов
АДИ ГВУЗ «Донецкий национальный технический университет»
г. Донецк, Украина

ВЫГОДЫ И РИСКИ ГОСУДАРСТВА ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ТЕПЛОСНАБЖЕНИИ И ВОДОСНАБЖЕНИИ

Общественный по своей сути характер организации жилищно-коммунального хозяйства за годы реформирования в Украине так и не удалось перевести на рельсы рыночных отношений. Вместе с тем мировая практика указывает на то, что возможно привлечение частного бизнеса в отрасль в рамках государственно-частного партнерства (ГЧП). При этом актуальным является классификация возможных выгод и рисков.

Результаты анализа возникающих противоречий при использовании концессионных форм отношений в отечественном водоснабжении, водоотведении и теплоснабжении рассмотрели в своих работах Гайко Є.Ю., Гриценко Л.Л., Жданко Є.С., Иголкина Л.М., Мыслик В.Г., Малах А.А., Панасенко И. В., Потапова Н.М., Симоненкова О.В., Яковлев П.А. и др. Однако вопрос о систематизации факторов, влияющих на развитие концессионных отношений в тепло-, водоснабжении Украины остается открытым. Этим объясняется актуальность данной темы исследования.

Под концессией понимается такая форма отношений между государством и крупным бизнесом, при котором ряд функций государства передается на определенное время и на определенных условиях частному бизнесу. При этом речь может идти как об отечественном, так и об иностранном бизнесе. В последнем случае финансовые ресурсы принимают форму прямых иностранных инвестиций (ПИИ).

В методологическом плане регулирование ПИИ основывается на различных теоретических предпосылках. В зависимости от того, какими из них пользуется государство, избираются те или иные рычаги управления потоком ПИИ. В публикациях исследователи, изучив основные положения теории конкурентных преимуществ, теории жизненного цикла товара, концепции догоняющего развития, эклектической теории Д. Данинга, сходятся во мнении о том, что Украина для регулирования ПИИ преридерживается эклектической теории. Поэтому для стимулирования привлечения прямых иностранных инвестиций в Украине используются следующие мотивационные факторы:

- уровень заработной платы работников (сейчас привлекает низкий уровень). Для стимулирования притока ПИИ следует обеспечить хроническую девальвацию рабочей силы;
- возможности доступа фирм на кредитный рынок. Иностранные фирмы в настоящий момент имеют существенное преимущество перед отечественными по данному фактору. С ростом потока ПИИ усиливается неравенство возможности доступа к кредитам, для предотвращения чего необходимо развитие отечественного финансового сектора;
- ограничение возможности создания отечественных ТНК на рынках, так как это будет препятствовать проникновению передовых технологий, компетенций и знаний.

Очевидно, что социально-экономические последствия использования указанных факторов являются тем критерием, который позволяет оценить, преобладают ли достоинства концессионных форм привлечения инвестиций в ЖКХ над их недостатками или нет.

Тщательный анализ достоинств и недостатков концессионных отношений в отрасли, а также оценка возникающих при этом рисков, позволяет принимать качественные решения как по подготовке и заключению договора концессии, так и по его дальнейшей реализации. Однако в отечественной практике отсутствует достаточно полная классификация положительных и отрицательных сторон указанных отношений, а так же их рисков, как для государственного партнера, так и для частного. В связи с этим разработка соответствующих классификаций является задачей актуальной в методическом и практическом аспектах. В нормативных документах приводится классификация рисков, связанных с ГЧП [1], однако ей присущи недостатки: касается только государственного партнера; не предусматривает выделения достоинств и недостатков осуществления концессионных отно-

шений для каждой из сторон; не предусматривает необходимость выполнения ряда работ, связанных с подготовкой к заключению концессионного соглашения; не обладает достаточной степенью полноты.

Концессия, как одна из форм государственно-частного партнерства, на практике реализуется множеством различных схем. Изучение подходов различных авторов, изложенных в публикациях, позволило сформировать систему положительных и отрицательных факторов для государства, сопровождающих государственно-частное партнерство. Система положительных факторов государственно-частного партнерства для государства представлена на рис. 1. На рис. 1 четко прослеживается, что основополагающим фактором является привлечение дополнительных инвестиций, что должно привести в конечном итоге к повышению качества предоставляемых жилищно-коммунальных услуг. При этом объединяющим и связующим фактором является соблюдение баланса интересов собственника, поставщика и потребителя услуг.

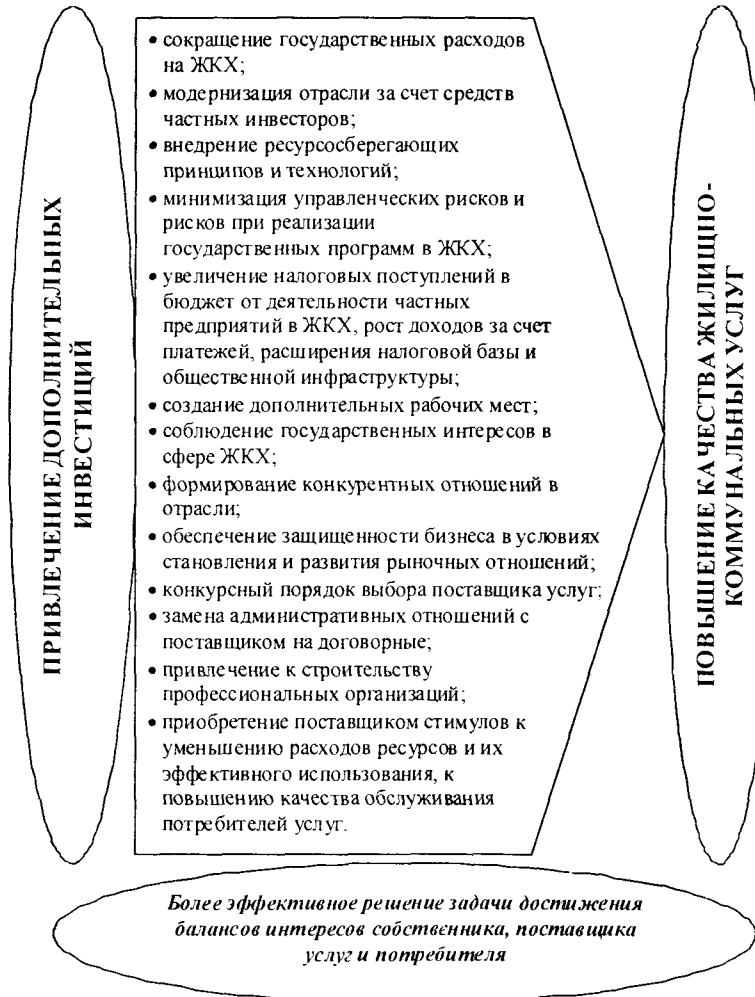

Рис. 1 Положительные стороны государственно-частного партнерства для государства

Построенная классификация позволяет улучшить эффективность работы по подготовке и реализации проектов государственно-частного партнерства.

Литература:

1. Методика виявлення ризиків, пов'язаних з державно-приватним партнерством, їх оцінки та визначення форми управління ними. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 року № 232. – (Зі змін. і доп.).

Семенюк О. М.
аспірант

кафедри обліку та аудиту
Хмельницького національного університету
м. Хмельницький, Україна

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В наш час успішне функціонування та розвиток підприємств значною мірою залежать від рівня їх інноваційної активності. Інновації сьогодні розглядаються як один з імперативів макро- і мікроекономічного розвитку. Основний принцип інноваційної політики підприємства: інноваційна діяльність повинна реагувати на всі стимули і охоплювати всі можливі об'єкти. В такому випадку йде мова про інноваційний тип розвитку.

Механізми впливу інновацій на сталий розвиток підприємства може бути реалізованим у сфері управління підприємством і містять: інноваційне управління як управління з використанням різного роду інновацій (товарних, техніко-технологічних і організаційних); інноваційний менеджмент як управління процесом створення інновацій; інноваційний розвиток класичних функцій управління.

Зазначені механізми спрямовані на [1, с.277]:

- отримання надприбутків за рахунок відсутності конкурентоспроможних аналогів;
- забезпечення диверсифікації діяльності підприємства в найбільш привабливій сфері бізнесу;
- отримання стійкого прибутку в тривалій перспективі.
- підвищення кваліфікації та навичок персоналу;
- можливість створення іміджу підприємства, готового пожертвувати всім для негайного задоволення потреб покупців, що з'явилися;
- формування та утримання конкурентних переваг підприємства в конкретному бізнесі на основі використання досягнень науково-технічного прогресу і створення нових можливостей.
- прискорення зростання продуктивності факторів виробництва, що важливо за умов дефіцитності принаймні одного з них;
- забезпечення прискорення зростання обсягів виробництва;
- прискорення структурних зрушень, які сприяють перерозподілу ресурсів на перспективні напрями суспільно-економічного розвитку.

Інноваційне управління умовно може бути розділене на два рівні. По-перше, визначення технічних і організаційних інновацій, які сприяють забезпеченню сталого розвитку підприємства і підвищенню ефективності його діяльності; даний рівень передбачає аналіз зовнішніх інновацій та розробку власних, використовуючи технології інноваційного менеджменту. До даного рівня інноваційного управління відносяться задачі прийняття та осмислення змін, пов'язаних із зовнішнім середовищем і з оцінкою внутрішніх можливостей підприємства. По-друге, визначення форм і методів реалізації інновацій на підприємстві, що забезпечують ефективне управління його діяльністю і отримання стійкого прибутку, заснованих як на елементах новизни в класичних функціях менеджменту, так і використанні зовсім інших методів і технологій. [3, с.9].

В рамках реалізації другого рівня інноваційного управління слід вирішувати такі завдання, як:

- перехід на маркетингову концепцію діяльності підприємства;
- впровадження стратегічного управління і розвиток підприємницького менеджменту; використання форм та методів управління проектами;
- інші нові методи ефективного управління.